

Seguiment de l'impacte del Covid-19 en l'activitat turística

Vuitena entrega, 17 d'abril de 2020

1. Context del Covid-19.....	2
2. Mercat aeri.....	3
3. Situació del mercat turístic.....	5
4. Perspectives de futur sobre la recuperació de l'activitat.....	11
5. Impacte socioeconòmic.....	14

Destacats

- 1- **Estats Units i Europa** són les regions del món amb més infectats en aquest moment.
- 2- El mes de **març** es va tancar amb un decreixement del **-64,3%** a l'**Aeroport de Barcelona**.
La previsió de pèrdua de passatgers internacionals pel mes d'**abril** se situa al voltant del **-85%**, mentre que, pel mes de **maig**, se superaria el **-60%**. La capacitat aèria es recuperarà lentament després de la fi del confinament (4 setmanes després aproximadament).
- 3- **2 de cada 3 francesos** estarien disposats a marxar de **cap de setmana** després del confinament. Per les **vacances d'estiu**, **un de cada dos voldrà quedar-se a França** i donar suport a l'economia nacional.
- 4- Tot i que el **85%** dels congressos de la primavera s'han **posposat a Barcelona**, la previsió és que alguns s'acabin **cancel·lant**.
- 5- L'ocupació sobre places en **HUT** el mes de març a **Barcelona** es va situar en el **12,3%**, el que significa un decreixement de -33,9pp.
- 6- L'estat de les **reserves d'allotjament a Barcelona** segueix **estancat** per a les properes setmanes i la **ràtio de cancel·lació creix** lleugerament setmana a setmana.
- 7- **Turisme de proximitat, seguretat, línies d'ajuda i col·laboració** segueixen sent conceptes claus per les **DMMO** a l'hora de fer front a la recuperació del sector.
- 8- Serà necessària una **reestructuració del mercat aeri** que comportarà reducció de freqüències i rutes i augment de preus dels bitllets.
- 9- Es preveu una caiguda del **PIB espanyol** del **-9,1%** i un **-32,4%** del **PIB turístic**.

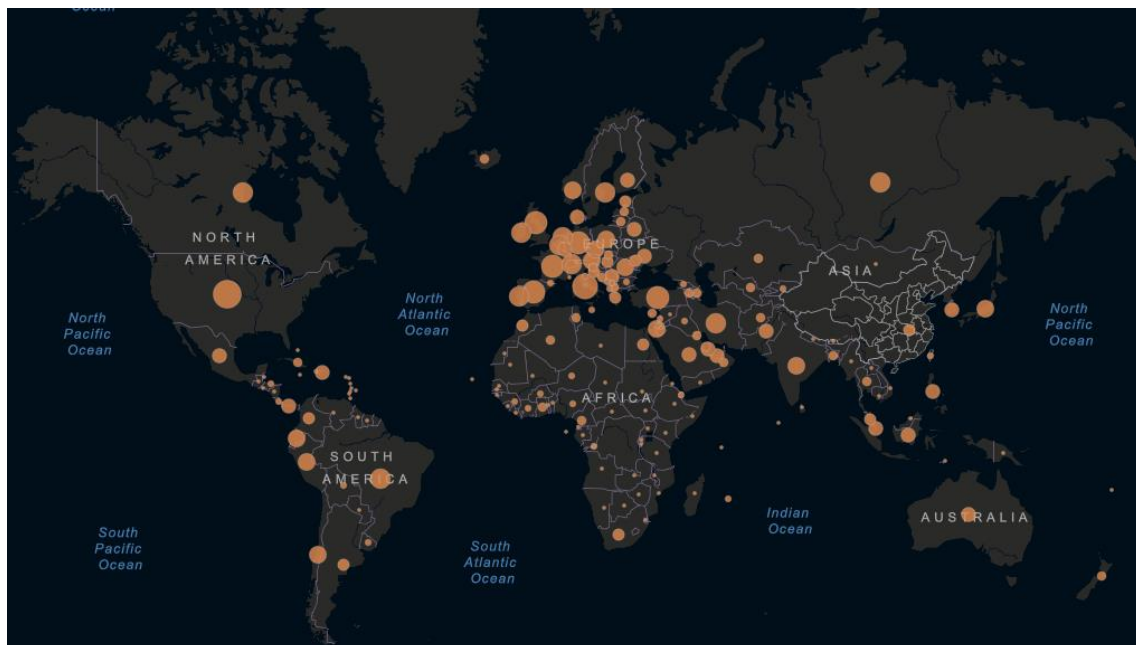
1. Context del Covid-19

Aquesta setmana s'ha superat la barrera dels **2 milions d'infectats** a nivell mundial, dels quals **més de mig milió** ja estan **recuperats**.

1 de cada 4 casos s'ha registrat als **Estats Units**. A **Espanya**, tot i que els contagis segueixen creixent, els nombre de recuperats se situa al voltant del 40%. Els focus de contagi se segueixen concentrant entre **Amèrica del Nord** i **Europa**, tot i que a Europa la corba s'està començant a controlar i als Estats Units en concret, el creixement d'infectats i víctimes mortals encara és exponencial.

Segueixen incrementant-se els casos actius a l'hemisferi sud, sobretot a **Amèrica del Sud**.

Aquest és el mapa de casos actius:

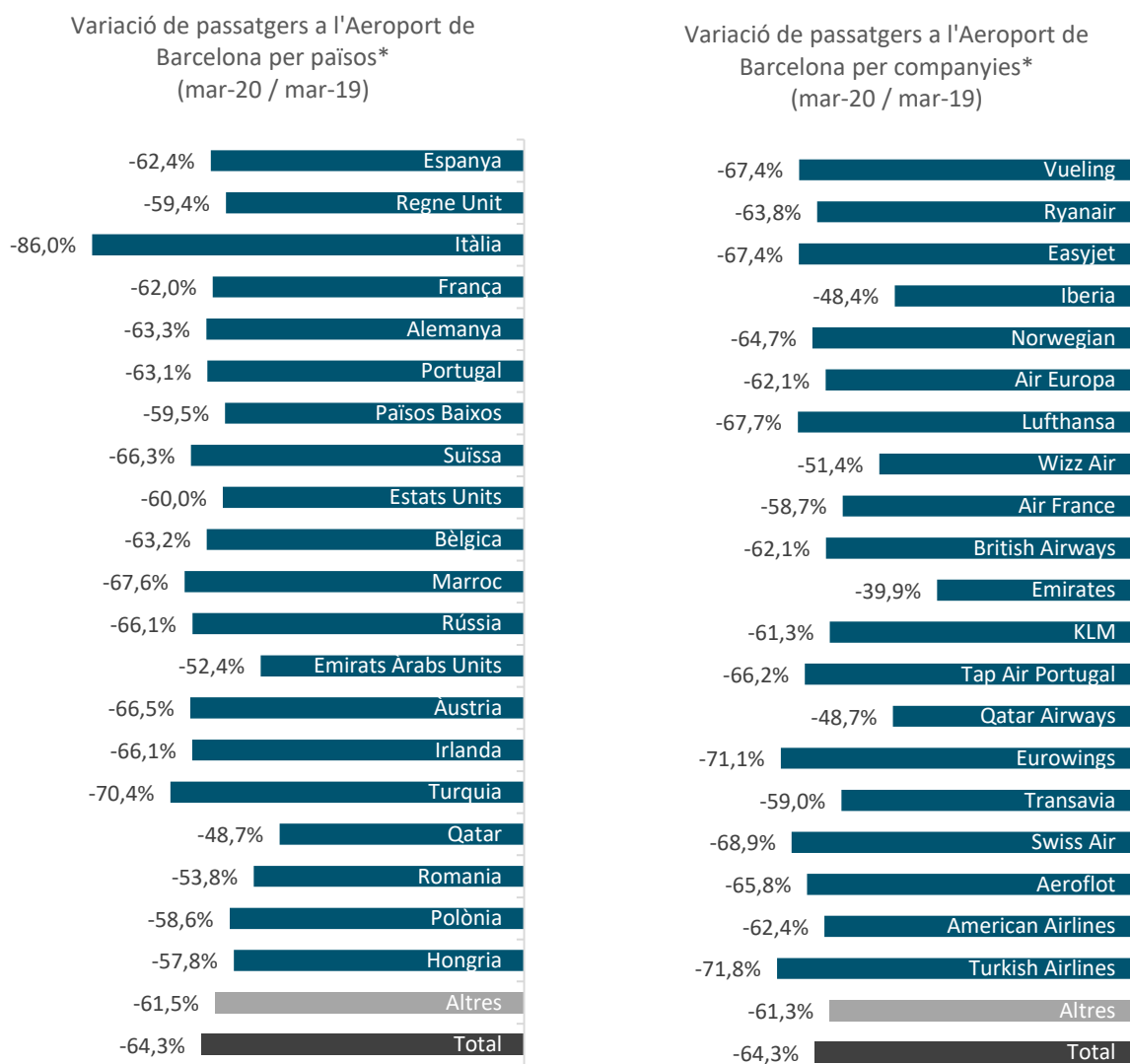

Font: Center for Systems Science and Engineering (CSSE) at Johns Hopkins University (JHU)

2. Mercat aeri

2.1. Demanda a l'Aeroport de Barcelona

Aquesta setmana s'han fet públiques les dades de **passatgers als aeroports espanyols** durant el mes de **març**. Segons **Aena**, el conjunt d'aeroports de l'Estat va perdre un **-59,3%** de passatgers. A **Madrid**, percentualment, la pèrdua va ser inferior, amb un **-59,7%**, mentre que a **Barcelona**, superior, amb un **-64,3%**, principalment degut a la composició majoritària de turisme internacional a la ciutat comtal.

Font: Elaboració pròpia a partir d'AENA. *Ordenació descendent per quota de mercat

Pel que fa a les arribades durant la primera setmana d'abril a **Catalunya¹**, dades de **Forwardkeys** revelen que es van perdre un **-93,5%** de **passatgers internacionals**. En els últims 12 mesos, el nombre ha disminuït un **-11,4%** i, des de principis d'any, un **-45,5%**.

¹ Al voltant del 95% de la quota de Catalunya correspon a l'aeroport de Barcelona -El Prat Josep Tarradellas

	30/03 al 5/04	Var.%	Share
Total Int'l	3.217	-93,5%	100,0%
Selected SM	3.140	-93,2%	97,6%
Europe	710	-96,5%	22,1%
Asia	680	-92,3%	21,1%
LATAM	628	-89,2%	19,5%
North America	1.056	-88,9%	32,8%
MIDE	66	-96,1%	2,1%
Others	77	-97,6%	2,4%

Font: ACT a partir de Forwardkeys

Quant a la situació de les **reserves futures** per a les pròximes setmanes a **Catalunya¹**, amb dades extretes el 05/04/2020, la reducció mitjana de reserves en vols internacionals es mou entre el -65% i el -88,8%, essent la pèrdua menor, com més llunyana és la data de viatge.

	Del 20 al 26/04	Del 27/04 al 03/05	Del 4 al 10/05	De l'11 al 17/05
Total Int'l	-88,8%	-80,7%	-68,5%	-65,0%
Selected SM	-88,7%	-80,2%	-67,9%	-64,0%
Europe	-88,8%	-78,4%	-62,9%	-62,8%
Asia	-91,6%	-86,9%	-84,2%	-82,2%
LATAM	-89,3%	-78,1%	-57,0%	-53,5%
North America	-85,0%	-77,4%	-68,9%	-59,9%
MIDE	-96,9%	-91,9%	-79,3%	-84,3%
Others	-92,0%	-89,0%	-80,8%	-81,7%

Font: ACT a partir de Forwardkeys

2.2. Oferta a l'Aeroport de Barcelona

El fet que les companyies aèries estiguin **reajustant** els seus vols amb **3 o 4 setmanes d'antelació** provoca que sigui difícil conèixer les dades de **capacitat aèria** a mig termini, no només a l'**Aeroport de Barcelona** sinó a la resta d'aeroports del món.

Tal com ja es va detallar en el darrer [Informe de Seguiment de l'Impacte del Covid-19 de l'Activitat Turística](#), la comparació interanual de la capacitat aèria mostra **caigudes** durant el mes d'abril que freguen de mitjana, el -90%, igual que a la majoria dels aeroports europeus.

Aquesta recuperació és ara per ara incerta ja que dependrà del moment en que cada país decideixi eliminar les restriccions per viatjar. Per tant, ara mateix s'estima que serà a partir de maig-juny però aquesta data s'anirà posposant, en una previsió de setmana en setmana.

3. Situació del mercat turístic

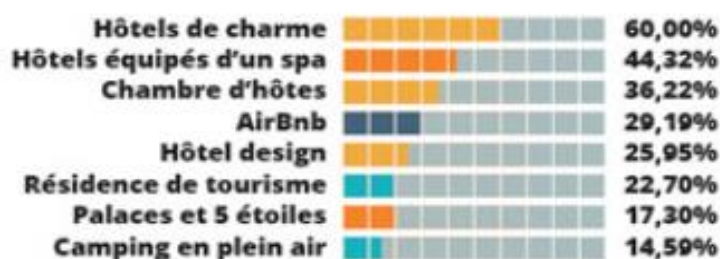
3.1. Mercats emissors

França

En un estudi dut a terme per **API&YOU**² sobre les perspectives de **consum hotelier** i de **restauració** dels francesos després del confinament a 1.002 persones, s'han extret les següents conclusions:

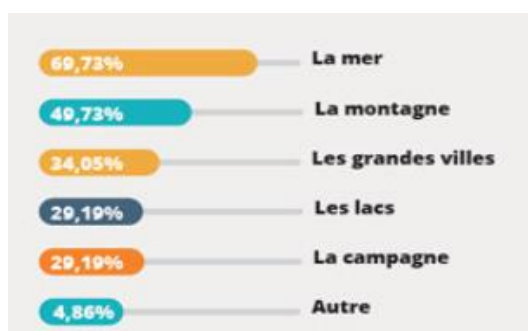
En acabar el confinament, a curt termini

- Un **23% voldrà sortir més sovint** de vacances / cap de setmana després del període de confinament.
- Un **60%** declara que voldrà anar més sovint a **hotels amb encant**, seguits dels que cercaran més **hotels amb spa**, un **44%**. Només un **30%** cercarà més allotjament en **Airbnb** que abans.

Font: API&YOU

- El **70%** estaria interessat en visitar **destinacions amb mar**, mentre que el **34%** visitaria **grans ciutats**.

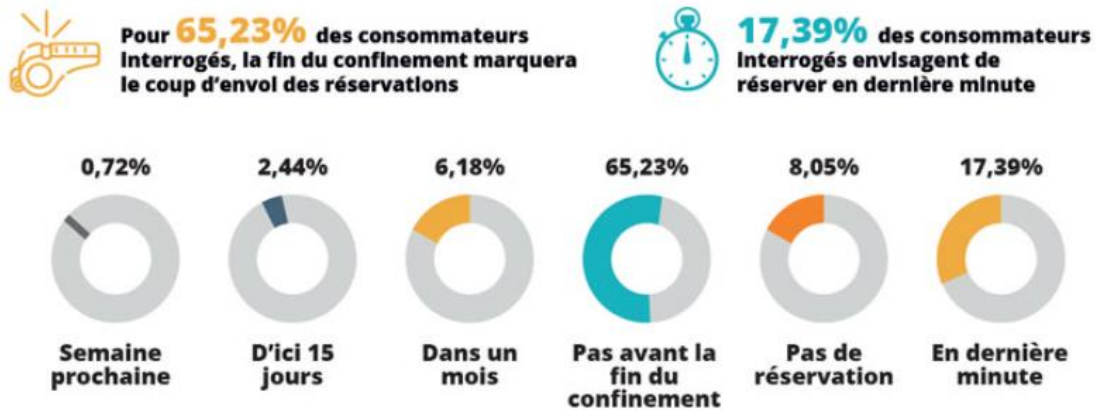
Font: API&YOU

- Un **65%** manifesta que estaria disposat a marxar de cap de setmana **des de mitjans de juny**.
- Per marcar la fi del confinament, un **27%** voldria **marxar de cap de setmana o viure una experiència de benestar**. En un **55%** dels casos, la destinació seria a **menys de 250km**.

² <https://www.tendancehotellerie.fr/articles-breves/communique-de-presse/13259-article/etude-nationale-api-you-les-perspectives-de-consommation-hotellerie-restauration-des-francais-apres-le-confinement>

Un **57%** desitjaria marxar **en parella**, seguits des que ho volen fer **en família**, un **25%**, i **amb amics**, un **12%**.

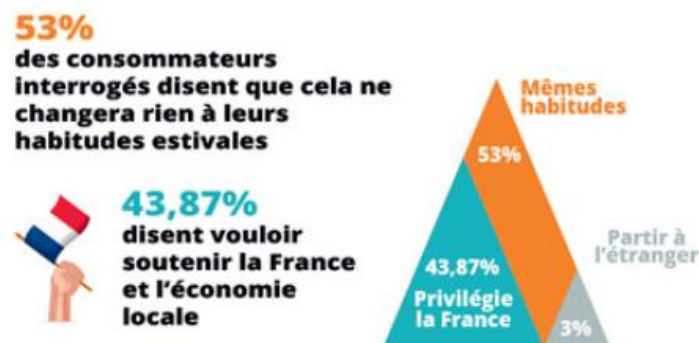
- Gairebé **1 de cada 4** declara que gastarà **més de 500€** per persona per marcar la fi del confinament, mentre que al voltant del **40%** pensa invertir **entre 200€ i 500€** per persona.
- Un **65%** manifesta que **no reservarà abans de la fi del confinament**.

Font: API&YOU

Vacances d'estiu

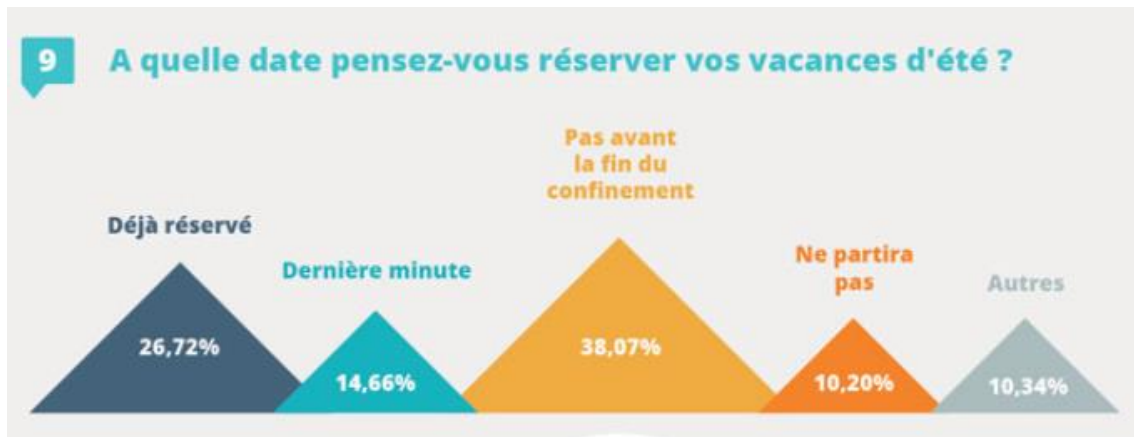
- Un **70%** manifesta que **no modificarà el seu pressupost** que, en el **48%** dels casos, se situa en uns **1.000€** per persona per a les vacances d'estiu.
- Un **82%** declara que **no canviarà els seus hàbits de viatge** pel que fa a la seva freqüència.
- Un **53%** afirma que serà essencial **sostenir l'economia local** i prioritzar **França** com a destí per a les seves vacances.

Font: API&YOU

- La **política d'anul·lació** dels establiments hotelers serà un factor important a tenir en compte després del confinament.
- Un **58%** indica que després del confinament serà especialment sensibles a les ofertes promocionals dels hotelers.

- **1 de cada 4 ja ha reservat** les seves vacances d'estiu, mentre que **un 38% no ho farà abans que acabi el confinament**.

Espanya

A Espanya, un estudi de **Nethodology**³ a partir de *tweets* que contenien la frase “quan tot això acabi...”, ha revelat que les referències a tornar a viatjar són molt poques en relació a les altres com:

- Política i sistema sanitari (80%)
- Necessitat de contacte físic (4,5%)
- Sentit de pertinença i comunitat (3,3%)
- *Hygge*, minimalisme i *slow life* (2,6%)
- Festa (2,4%)
- Fi del *cocooning* (sortir de casa) (2,2%)

Tot i que els hàbits de **viatge** i menjar fora en **restaurants** es trobaven en un lloc destacat dels hàbits d'oci dels espanyols, aquestes temàtiques pràcticament no s'esmenten als *tweets* analitzats.

La hipòtesi de **Nethodology** (no contrastada segons ells mateixos) és que després del Covid-19, la idea de **viatjar** ja no resulta tan atractiva, perquè suposa sortir d'un entorn que no es el nostre i, en molts casos haver de pujar en un avió.

Pel que fa als **restaurants**, la hipòtesi estaria vinculada al fet d'haver desenvolupat una fòbia (probablement temporal) als espais reduïts i tancats.

³ <https://www.nethodolo.gy/blog/cuando-esto-pase-tendencias-de-consumo-que-emergen-del-confinamiento/>

3.2. Mercat receptor

Destinació Barcelona

Esdeveniments

Es calcula que el **85%** de l'activitat de **turisme de congressos** de **Barcelona** de la primavera es traslladarà a la **tardor**, minimitzant d'aquesta manera les pèrdues econòmiques⁴.

No obstant, diverses **OPC**⁵ consideren complicat que els **congressos internacionals** s'acabin celebrant aquest any, degut a la **recuperació desigual dels països**, que reobriran el tràfic aeri i aixecaran les restriccions sobre els grans esdeveniments en diferents moments. Alguns congressos que ja havien posposat pel segon semestre de l'any s'estan cancel·lant finalment.

Paral·lelament, el sector està experimentant **problemes per reprogramar** certs esdeveniments, ja que en cas que coincideixin amb d'altres, la **capacitat d'allotjament** a la ciutat, no sempre és suficient. És probable que, per aquest motiu, algun congrés es cancel·li i se celebri de manera virtual.

A més, les **OPC** avisen que la **Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria** està enviant una carta avisant que la salut és primordial, de manera que no s'ajudaria a mantenir la participació dels assistents als congressos.

Pel que fa a la gestió de les **OPC** de les **cancel·lacions de reserves d'allotjament**, destacar que en molts casos, els **hotels** no els han retornat els diners de les reserves per les dates anteriors a la declaració de l'estat d'alarma, ja que no eren cancel·lacions per força major. No obstant, a partir d'aleshores, sí que han permès cancel·lar sense penalitzacions.

Allotjament

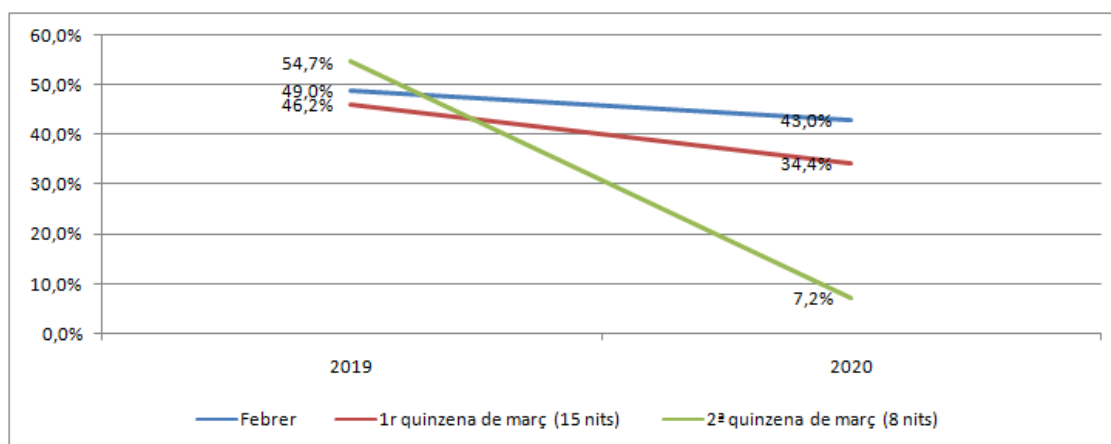
Aquesta setmana s'han publicat les dades d'**ocupació d'HUT a Barcelona ciutat** del mes de març. Mentre que la primera quinzena l'ocupació sobre places es va situar en un **34,4%** (-11,8pp), durant la segona quinzena, va baixar al **7,2%** (-47,5pp). En tot el mes, s'ha registrat una ocupació sobre places del **12,3%** (-33,9pp).

Cal destacar que l'**estada mitjana** del mes de març ha augmentat de 3,2 a **5,8 nits** (+2,6nits) i que mentre que tots els **mercats internacionals** han experimentat caigudes en el nombre de

⁴ <https://www.bolsamania.com/noticias/economia/turismo-congresos-otono-frenetico-80-aplazamientos--7419461.html>

⁵ OPC: Organitzador Professional de Congressos

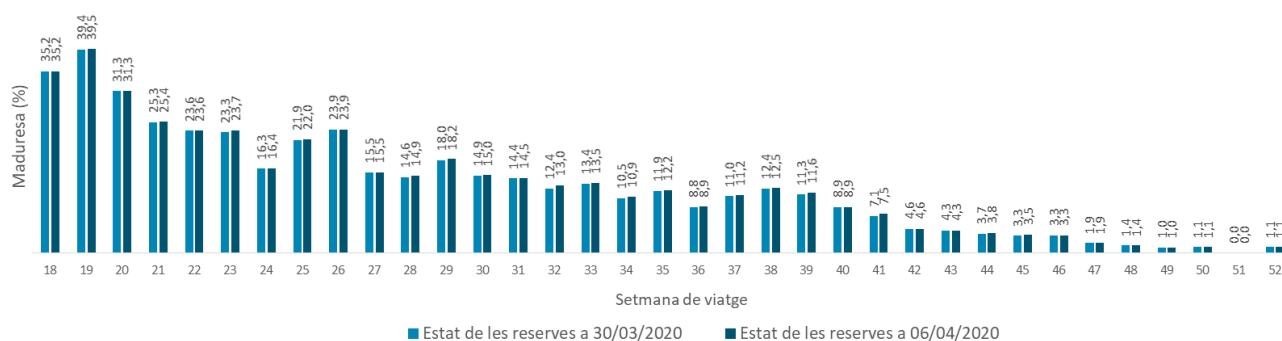
pernoctacions d'entre el -50% i el -80%, l'**espanyol**, amb una quota de mercat del 30,4% ha estat el que menys ha caigut (-11,7%).

Font: TDS

Per altra banda, les dades setmanals de l'**ACT** a partir de l'anàlisi de les reserves realitzades a diferents plataformes, mostren que l'**estat de les reserves d'allotjament a Barcelona** es manté pràcticament estable i registra pocs creixements al llarg de les setmanes 18 (del 28 d'abril al 3 de maig) a la setmana 52 (del 21 al 27 de desembre).

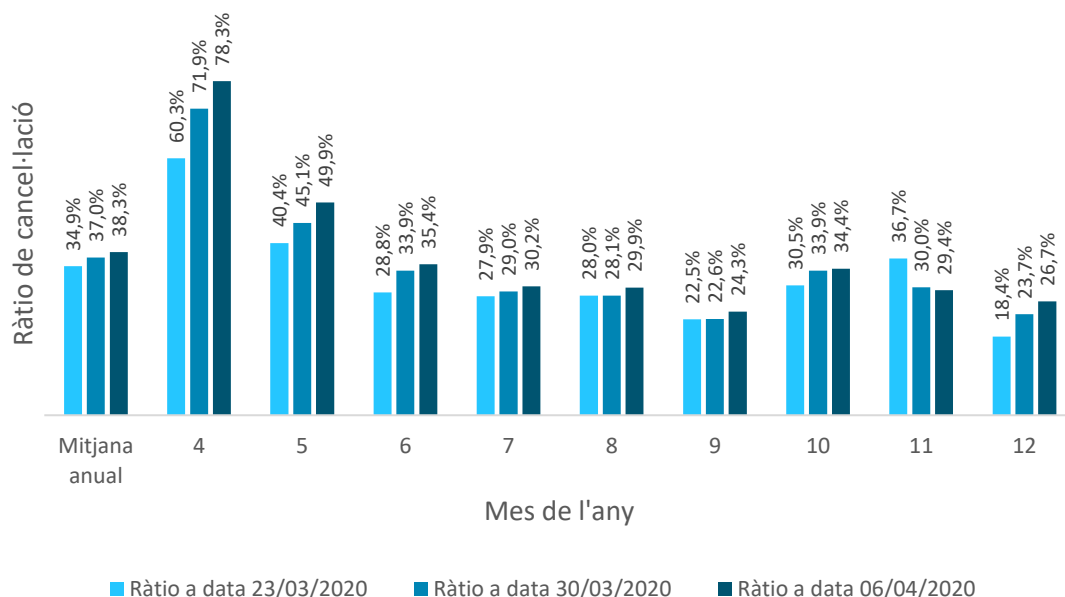
Evolució de la maduresa de les reserves d'allotjament a Barcelona per al 2020

Font: Elaboració pròpia a partir de l'ACT, a través de Top Tourism Marketing

Pel que fa a la **ratió de cancel·lació**, en general, també ha crescut d'una setmana per l'altra, sobretot pels mesos d'abril i maig. En canvi, continua disminuint la del mes de novembre.

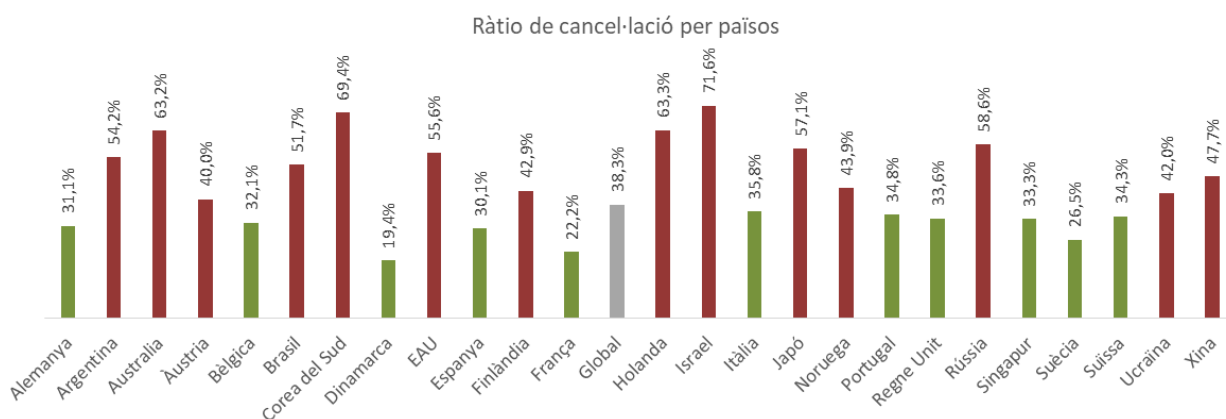
Evolució de la ràtio de cancel·lació mensual en allotjament a Barcelona per al 2020

Font: Elaboració pròpia a partir de l'ACT, a través de Top Tourism Marketing

Pràcticament tots els **països europeus** registren ràtios inferiors a la mitjana global (barres verdes). Per contra, la majoria de països amb ràtios superiors són **intercontinentals** (barres vermelles).

La distribució de les **ràtios per països** es manté igual (per sota o per sobre de la mitjana), tot i que hagin pujat totes entre 1 i 5pp.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'ACT, a través de Top Tourism Marketing

4. Perspectives de futur sobre la recuperació de l'activitat

4.1. Associacions empresarials multisectorials

L'escenari amb el que treballa **Exceltur**⁶ és que es trigarà **4 mesos** per a **contenir la malaltia**, fins el 20/05/2020 i que no es preveu que es relaxin les mesures de mobilitat i confinament fins aleshores. A partir d'aquell moment, les decisions de viatge trigarien **entre 3 i 4 setmanes** en recuperar-se, provocant que la **demanda turística** tornés a la **normalitat** de forma gradual i lenta, en especial la internacional.

En un *webinar*, organitzat per **Ostelea**, diversos líders del sector debatien sobre com s'hauria d'ajustar l'oferta turística als canvis del perfil de la demanda i es posava especial èmfasi en la **innovació** i la **redefinició del sector** per aconseguir-ho:

- Caldrà una **millora de la gestió de les empreses turístiques**: major competitivitat, concentració d'empreses, més flexibilitat al canvi, etc.
- Replantejament dels objectius de **sostenibilitat**:
 - o Les destinacions i les empreses hauran de reforçar l'**ètica** i adquirir més **consciència mediambiental**.
 - o Caldrà reflexionar sobre els **drets dels treballadors** del sector.
- El **benestar** i la **salut pública** guanyarà importància en les destinacions: treball conjunt amb el **sector sanitari** i disseny de **plans de contingència**.
- Caldran **ajudes** i més **col·laboració** per mantenir el sector.
- Replantejament en la **promoció de les destinacions**: més promoció del capital humà i les tradicions locals.

4.2. Empreses sector aeri

Segons la revisió de les previsions d'IATA a data 24/03/20, l'**impacte** del Covid-19 serà més elevat que el del **SARS** i no hi haurà recuperació en "V", ja que després de 3 mesos de reduccions dràstiques en la capacitat aèria, la recessió econòmica provocarà un **període més llarg de recuperació** (6 mesos).

Pel que fa al **mercat aeri**, aquesta setmana **GPA** ha presentat el document de [Previsió de Trànsit Aeri a l'Aeroport de Barcelona](#), els principals resultats del qual es van introduir en el darrer [Informe de Seguiment de l'Impacte del Covid-19](#) de l'OTB.

⁶ <https://www.exceltur.org/wp-content/uploads/2020/04/Impacto-Coronavirus-EXCELTUR-territorializados-20200331.pdf>

GPA, ha recordat que en l'anàlisi d'anteriors crisis mundials amb impacte al mercat aeri, els períodes de recuperació de passatgers es van situar **entre 1,5 i 3 anys** i que es preveu que aquesta crisi segueixi el mateix patró o fins i tot que aquest període sigui més prolongat en el temps, **fins a 5 anys**.

La recuperació seria primer a **nivell nacional**, seguit de l'**europèu** i, en darrer lloc, l'**intercontinental** i comportaria una **reestructuració del mercat aeri**, tant en nombre de **connexions** com de **companyies operadores**.

En aquest sentit, cal recordar que les **companyies** es troben pràcticament **paralitzades**, però que segueixen havent de fer front als **costos fixos** i que, quan hagin de començar de nou, es trobaran amb **obstacles** importants, ja que necessitaran **liquiditat** en un moment en que la **demanda** no cobrirà els costos.

És per això que les **companyies** estan buscant **finançament privat** i reclamant **ajudes públiques**. Als **Estats Units**, per exemple, s'ha anunciat un acord de **rescat** amb les principals línies aèries. Aquest programa d'ajudes, arribaria als 25.000 milions i permetria preservar l'ocupació en el sector.

Es preveu que, quan les línies aèries hagin de tornar a l'activitat, es concentraran en les **rutes més rentables** i utilitzaran **menys avions**. Segons **GPA**, per exemple, **Lufthansa** tornarà només amb 42 avions.

4.3. DMMO

En un *webinar* organitzat per **Hosteltur** el 08/04/20, responsables de la gestió turística de diverses Comunitats Autònomes debaten sobre l'impacte del Covid-19 al sector fins ara i dels possibles escenaris de recuperació i es coincidia en:

- En un primer moment, caldrà promocionar el **turisme de proximitat**: en el cas d'Andalusia el primer turista potencial a captar seria el resident a la pròpia comunitat i després el nacional. En canvi, des de l'ACT s'apunta a intentar captar el turista que sigui capaç d'arribar a la destinació en cotxe en un marge de 8-10 hores (Espanya, França, Suïssa...).
- S'haurà de transmetre un **missatge de seguretat** dels destins per afavorir una major **confiança**. Quan la situació estigui controlada, el turista **recuperarà les pautes de viatge** anteriors a la crisi.
- S'ha de continuar **donant suport i línies d'ajuda** a les empreses del sector i acompanyar-les amb informació i la creació de nous productes.
- Ara més que mai la **col·laboració** (público-privada i entre territoris) és primordial. El sector turístic ha de treballar conjuntament per superar aquesta situació.

El 27/03/20, l'**OMT** va preveure que la **caiguda de turistes internacionals** el 2020 seria d'entre el **-20%** i el **-30%** a nivell global.

5. Impacte socioeconòmic

L'**FMI** ha revisat les seves previsions de creixement aquesta setmana i ha pronosticat que **Espanya** experimentarà aquest 2020 un retrocés de la seva economia amb una pèrdua del **-9,1% del PIB** i arribarà a una **taxa d'atur del 20%**⁷.

Segons **Exceltur**⁸, el **PIB turístic a Espanya** cauria un **-32,4%** i es perdrien **-54.733 milions d'€** respecte l'any 2019.

Per **comunitats autònomes**, el desglossament seria el següent⁹:

Actualización 31/03/2020

	Pérdida de actividad económica sobre escenario central Exceltur (+1,5% vs 2019)			Pérdida de actividad turística respecto a 2019
	PIB Total	Directos	Indirectos	
	Millones euros			En %
Total España	- 54.733	- 39.138	- 15.595	-32,4%
Datos por CC.AA				
Andalucía	-8.963	-6.240	-2.723	-32,5%
Baleares, Illes	-6.076	-4.464	-1.612	-40,8%
Canarias	-4.718	-3.131	-1.587	-25,9%
Cataluña	-10.881	n.d.	n.d.	-34,0%
C. Valenciana	-6.730	-5.336	-1.394	-33,6%
Madrid, Comunidad de	-6.383	-4.363	-2.020	-27,9%
Galicia	-2.476	-1.698	-778	-33,2%
Resto CC.AA	-8.506	n.d.	n.d.	-32,5%

Font: Exceltur

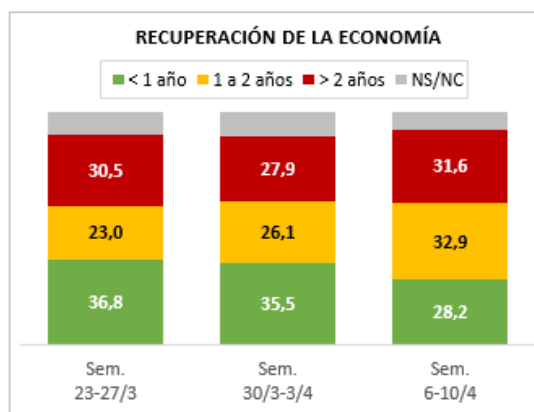
A **Catalunya**, s'ha publicat l'ordre EMC/39/2020 al DOGC, de 13 d'abril, per la qual s'aproven les bases reguladores de la línia de **subvencions** per a professionals i microempreses del **sector turístic** de Catalunya afectats econòmicament per les conseqüències del Covid-19.

⁷ <https://www.ccma.cat/324/lfmi-preveu-que-espanya-pugui-viure-la-pitjor-crisi-economica-dels-ultims-80-anys/noticia/3004376/>

⁸ <https://www.exceltur.org/wp-content/uploads/2020/04/Impacto-Coronavirus-EXCELTUR-territorializados-20200331.pdf>

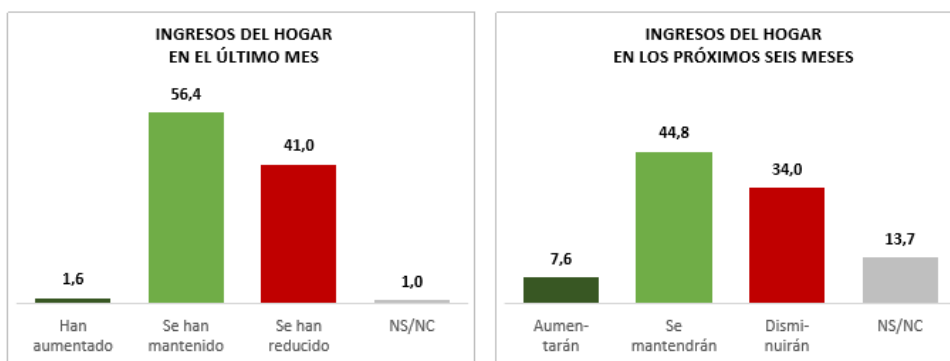
⁹ La segona i tercera columna fan referencia als efectes directes i indirectes.

Pel que fa a l'**opinió dels ciutadans** sobre l'impacte de la crisi, i segons una enquesta de **GESOP** duta a terme a **Espanya** telefònicament entre el 23/03 i el 10/04, la setmana passada (del 6 al 10/04), va disminuir el nombre de persones que creuen que la recuperació de l'economia serà inferior a un any (-7,3pp), mentre que van augmentar, els que creuen que el període de temps se situarà entre 1 i 2 anys (+6,8pp).

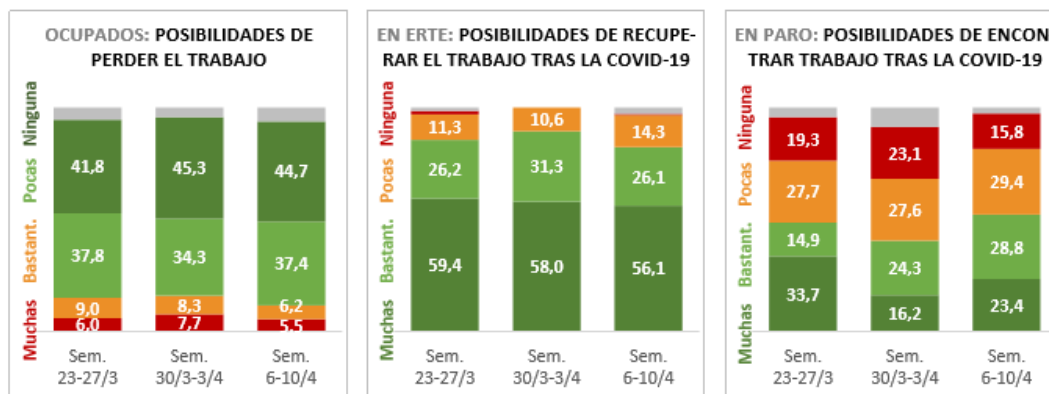
Font: GESOP

4 de cada 10 enquestats va afirmar que els ingressos a la llar han disminuït durant l'últim mes i gairebé la meitat reconeixia que en els propers 6 mesos els ingressos disminuiran o seran incerts.

Font: GESOP

Per últim, les perspectives laborals eren força positives pels enquestats ocupats o als que els han aplicat un ERTE, mentre que els que estaven a l'atur tenien, en general, una visió més negativa.

Font: GESOP